

pohľadávky sa začína z úradnej moci (*ex officio*). Spôsob, resp. spôsoby vymáhania súdnych pohľadávok určí justičná pokladnica.

Pri vymáhaní súdnych pohľadávok môže justičná pokladnica postupovať dvoma spôsobmi:

- ▶ sama nariadi a uskutoční výkon rozhodnutia, alebo
- ▶ poverí exekútora vykonaním exekúcie niektorým z týchto spôsobov exekúcie na peňažné plnenie.

Možnosti justičnej pokladnice uskutočniť výkon rozhodnutia podľa šiestej časti OSP sú obmedzené na dva spôsoby výkonu rozhodnutia:

- ▶ zrážkami zo mzdy, alebo
- ▶ prikázaním pohľadávky.

V iných prípadoch ako je vymáhanie súdnych pohľadávok sa ustanovenia šiestej časti OSP o výkone rozhodnutia na peňažné plnenia nepoužijú. Vzhľadom na zriedkavosť aplikácie týchto ustanovení sa nimi ďalej podrobnejšie nezaobráme.

V prípade, ak justičná pokladnica poveruje vykonaním exekúcie súdneho exekútora podľa EP, exekučné konanie začína až poverením exekútora. V týchto prípadoch však poveruje exekútora uskutočnením konkrétneho spôsobu alebo spôsobov exekúcie, nie na vykonanie exekúcie vo všeobecnosti. Exekútora môže poveriť vykonaním exekúcie:

- ▶ predajom hnuiteľných vecí,
- ▶ predajom cenných papierov,
- ▶ predajom nehnuteľnosti,
- ▶ predajom obchodného podielu,
- ▶ predajom podniku.

Úkony exekútora vykonávané na základe poverenia od justičnej pokladnice sa považujú za úkony justičnej pokladnice (§ 7 ods. 3 ZSVSP).

II. KONKURZNÉ KONANIE. REŠTRUKTURALIZAČNÉ KONANIE. KONANIE O ODDLŽENÍ

1 Konkurné právo

1.1 Pojem a účel konkurzného práva

367

V živote ekonomicky činných subjektov môže nastať situácia, keď tieto z objektívnych alebo subjektívnych príčin nie sú schopní plniť si záväzky voči svojim veriteľom. V prostredí trhového hospodárstva je takýto stav celkom prirodzený a týka sa predovšetkým podnikateľských subjektov, ktoré v konkurenčnom prostredí neuspávajú. Súčasná postmoderná doba čoraz častejšie prináša i nežiaducu finančnú situáciu fyzických osôb – nepodnikateľov, ktorá súvisí s dostupnosťou spotrebiteľských úverov a s bezhotovostným platobným stykom umožňujúcim tzv. život na dlh, napokon aj so stupňom základnej ekonomickej gramotnosti spoločnosti.

Neschopnosť dlžníka plniť si svoje záväzky voči viacerým veriteľom je vyjadrená v konkurznom práve základným pojmom úpadok (prípadne tiež bankrot, insolventnosť). Riešenie dlžníkovho úpadku z pozície veriteľa je možné rôznymi postupmi odlišnými od konkurzu alebo reštrukturalizácie, z nich najfrekvencovanejšími sú nútený výkon rozhodnutia – exekúcia a výkon záložného práva záložným veriteľom. Pri prevahe výšky záväzkov dlžníka nad jeho majetkovými možnosťami však môže dochádzať a dochádza v prípade plurality veriteľov k ich motivácii prednostne a čo najrýchlejšie uspokojiť svoj individuálny nárok. Predchádzanie prípadom, keď sa z majetku dlžníka uspokojujú len ekonomicky silnejší alebo vo vymáhaní skorší veritelia, a to limitovaním individuálnych právnych prostriedkov vymáhania nárokov a ich nahradením jednotným univerzálnym kolektívnym civilným procesom, v ktorom sú nároky veriteľov uspokojované pomerne, je regulatívnou úlohou konkurzného práva. Súbeh veriteľov sa označuje latinským termínom *concursum creditorum*, odtiaľ pojem konkurz.

Základným účelom konkurzného práva je riešenie úpadku dlžníka, a to v spôsobe realokácie majetku (aktív) dlžníka a pomerného uspokojenia jeho veriteľov. Konkurné právo k tomu využíva dva základné druhy civilného procesu, ktorými sú konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie, a podporne tretí samostatný druh riešenia úpadku dlžníka formou oddlženia.

Konkurzné právo predstavuje nevyhnutnú a neoddeliteľnú súčasť právnych poriadkov štátov s trhovou ekonomikou. Plní dôležitú funkciu na makroekonomickej úrovni (je jednou z foriem očisťovania trhu od ekonomicky neúspešných podnikateľských subjektov), ako aj na úrovni mikroekonomickej (reguluje

kollektívne uspokojovanie veriteľov dlžníka). Nemožno tiež podceňovať účinky konkurzného práva *ex ante* spočívajúce v ovplyvňovaní samotného spôsobu správania ekonomicky neúspešných dlžníkov a ich veriteľov prostredníctvom optimálneho nastavenia systému pravidiel riešenia prípadného úpadku dlžníka a jeho následkov, napr. osobitnou úpravou odporovateľnosti právnych úkonov, vymedzením rozsahu práv a povinností správcu a pod.

Pojem bankrot sa tradične odvodzuje z kombinácie latinských pojmov *bancus* (lavica, stôl) a *rupis* (zlomiti). Pojem *bancus* odkazuje na lavicu, na ktorej prví bankári na trhu visku počítali a zamenili peniaze. Bankári, ktorí boli v podnikaní neúspešní, svoje lavice zlomili (*rupis*), aby tým pred verejnosťou manifestovali svoj neúspech. Keďže táto prax bola frekventovaná na území dnešného Talianska, pojem bankrot sa zvykne tiež odvodzovať z talianskeho *banca rotta*, zlomená lavica.

Súhrnne môžeme povedať, že konkurzné právo (v objektívnom slova zmysle) predstavuje množinu právnych noriem upravujúcich riešenie úpadku alebo hroziaceho úpadku, a to na strane jednej (hmotnoprávnej) osobitným vymedzením práv a povinností v právnych vzťahoch dlžníka, veriteľov a tretích osôb, na strane druhej (procesnoprávnej) stanovením postupu súdu, správcu, účastníkov konania a ostatných zainteresovaných subjektov pri speňažovaní majetku dlžníka a kolektívnom pomernom uspokojovaní veriteľov (konkurz) alebo zachovaním podstatnej časti prevádzky podniku dlžníka a kolektívnym pomerným uspokojovaním veriteľov (reštrukturalizácia) alebo napokon pri zbavení sa dlhov fyzickej osoby po zrušení konkurzu (oddĺženie).

1.2 Stručný historický vývoj

Prvopočiatky konkurzného práva siahajú až do rímskeho práva a možno ich nájsť už v právnom inštitúte majetkovej exekúcie, zavedenéj do praxe prostredníctvom ediktov pretora, ktorá postupne nahradzovala exekúciu personálnu (predaj dlžníka do otroctva). Exekúcia spočívala v možnosti predaja dlžníkovho majetku (*venditio bonorum*) ustanoveným správcom (*magister bonorum*) po tom, čo dlžník ani počas určenej lehoty nespokojil svojich veriteľov.

Na území dnešného Slovenska možno k najstarším prameňom konkurzného práva chronologicky zaradiť Obecný konkurzný poriadok jozefínsky (1781), Provizórny konkurzný poriadok (1853), Konkurzný poriadok č. 1/1869 ríšskeho zákona a zákonný článok XVII – konkurzný zákon prijatý v roku 1881.

Konkurzný zákon (1881) bol po vzniku Československej republiky recipovaný do právneho poriadku zákonom č. 11/1918 a neskôr nahradený na tú dobu pokrokovým zákonom č. 64/1931 Zb., ktorým sa vydávajú poriadky konkurzné, vyrovnanie a odporovacie. Občiansky súdny poriadok z roku 1950 (zákon č. 142/1950 Zb. o konaní v občianskych právnych veciach) zrušil úpravu konkurzného konania v jeho samostatnej podobe a nahradil ju ustanoveniami o exekučnej likvidácii (§ 570–600). Podstata exekučnej likvidácie spočívala v speňažení celého majetku dlžníka a rozdelení výťažku medzi veriteľov¹¹⁵. Platný Občiansky súdny

115 Podľa § 570 OSP (1950): „Exekučná likvidácia (ďalej len likvidácia) sa vykonáva predajom všetkého dlžníkovho majetku, pokiaľ nie je vylúčený z exekúcie (likvidácia podstatá), a rozdelením výťažku medzi všetkých veriteľov.“

poriadok z roku 1963 (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) ustanovenia o exekučnej likvidácii vypustil a ponechal len ustanovenia o likvidácii majetku (§ 352–354).¹¹⁶

Konkurzné právo v jeho samostatnej legislatívnej podobe sa znovu objavilo až prijatím zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Táto nová práva úprava z dôvodu nevyhovujúcej kvality prešla viacerými zmenami. Právny inštitút vyrovnania prakticky nefungoval. Napokon bol nahradený súčasťou plánovej právnej úpravy – zákonom č. 71/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZKR).

Zatiaľ ostannou novelou ZKR je zákon č. 348/2011 Z. z. účinný od 1. januára 2012 (s výnimkami podľa čl. VII. zákona účinnými od 1. januára 2013).

1.3 Zásady konkurzného a reštrukturalizačného konania

Procesné zásady charakterizujúce základné prvky civilného procesu sú jeho imanentnou súčasťou implicitne prítomnou v jednotlivých ustanoveniach upravujúcich ten ktorý druh súdneho konania. Zásady platné pre základný civilný proces sú v dôsledku subsidiarity Občianskeho súdneho poriadku (OSP) (§ 196 ZKR) použiteľné aj v konkurznom práve, ktoré ich však čiastočne modifikuje vzhlľadom k účelu, ktorý sa týmito konaniami sleduje. V ďalšom rozbere sa obmedzíme na tieto špecifiká.

1.3.1 Všeobecné procesné zásady

K všeobecným zásadám aplikovateľným v konkurznom práve patria:

1. Zásada rovnosti účastníkov konania

Zásada rovnosti účastníkov konania je vyjadrením požiadavky, aby subjekty civilného procesu mali v konaní rovnaké procesné postavenie, t. j. nielen vyvážení rozsah práv a povinností pri uplatňovaní alebo bránení svojich nárokov, ale aj rovnakú možnosť uplatňovania všetkých práv a povinností, ktoré im zákon priznáva. V konaniach podľa ZKR je zásada rovnosti účastníkov konania v porovnaní s jej aplikáciou v iných druhoch civilného procesu modifikovaná azda najvýraznejšie.

V dôsledku účinkov začatia konkurzného konania (§ 14 ods. 5) a ešte ostentatívnejšie účinkov vyhlásenia konkurzu (§ 44 a nasl.) je rozsah procesných (i hmotnoprávných) oprávnení dlžníka (úpadcu) v konkurznom konaní výrazne obmedzený. Oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo všetkých veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu (§ 44 ods. 1). Napriek tomu, že správca vykonáva procesné (ale i hmotnoprávne) úkony za úpadcu, nestáva sa účastníkom konkurzného konania. Dlžníkovi (úpadcovi) ako obligatnému účastníkovi konania (§ 24 ods. 1) zostáva v konaní len nevyznaný rozsah oprávnení (napr. § 15, § 32 ods. 5), naopak zákon mu ukladá viacero povinností (napr. § 21 ods. 2, § 31 ods. 4, § 32 ods. 2, § 74). Vyhlásením konkurzu stráca úpadca

116 Podľa § 353 OSP (1964): „Likvidáciu majetku povinného vykoná súd speňažením všetkého majetku povinného...“

povinnosť [napr. povinnosť vydania záznamu, dokumentu alebo majetku dlžníka (úpadcu) alebo povinnosť zdržania sa nakladania s ním].

1.5.3 Správca

Správca je fyzická alebo právnická osoba zapísaná do zoznamu správcov. Správca nie je verejným činiteľom. Správcovskú činnosť môže vykonávať len o zápisu správcu do zoznamu správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR. Správca nie je účastníkom konania. Účastníkom konania sa stáva len vtedy, ak sa rozhoduje o jeho právach alebo povinnostiach [napr. rozhodovanie o paušálnej odmene (§ 43)].

Postavenie správcov, práva a povinnosti správcov a ich vzdelávanie upravuje zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. K základným povinnostiam správcu patria:

- a) povinnosť zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone správcovskej činnosti,
- b) povinnosť mať zriadenú kanceláriu,
- c) povinnosť viesť vo veci, v ktorej vykonáva správcovskú činnosť, správcovský spis,
- d) povinnosť ukladať peňažné prostriedky podliehajúce konkurzu na účet v banke, s označením príslušnej konkurznej veci,
- e) povinnosť mať uzatvorenú poisťnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, za vznik ktorej zodpovedá.

Správcovia nemajú svoju stavovskú organizáciu. Nad správcami vykonáva dohľad Ministerstvo spravodlivosti SR.

Ak má súd pred rozhodnutím o vyhlásení konkurzu pochybnosti o majetnosti dlžníka, ustanoví v konaní správcu, ktorého zákon označuje ako **predbežného správcu**. Úlohou predbežného správcu je zistiť, či má dlžník majetok, ktorý bude postačovať aspoň na úhradu nákladov konkurzu.

Zákon rozoznáva aj **dočasného správcu** (§ 107a). Ide o správcu, ktorého ustanoví nový konkurzný súd popri tzv. bežnom správcovi. Dočasného správcu ustanoví hlásení konkurzu na základe právoplatného rozhodnutia o uložení testu prepadnutia majetku alebo ochranného opatrenia zhabania majetku. Úlohou dočasného správcu je spravovať majetok štátu, ktorý vyplynie z konkurzu a z ktorého sa budú uspokojovať nároky štátu z prepadnutia majetku alebo zhabania majetku. Dočasný správca je oprávnený popierať prihlásené pohľadávky v rovnakom rozsahu ako správca. Dočasný správca tiež vykonáva pôsobnosť príslušného orgánu, pohľadávok proti podstate a všetkých prihlásených pohľadávok správca bez zbytočného odkladu po zrušení konkurzu vydá dočasnému správcovi.

Zákon rozpoznáva tiež **dozorného správcu** (§ 164). Dozorný správca je správca, ktorý nad dlžníkom alebo preberajúcou osobou po skončení reštrukturalizácie až je úplného splnenia plánu vykonáva dozornú správu (§ 162). Dozorná správa je fakultatívna a možno ju nad dlžníkom alebo preberajúcou osobou zaviesť,

ak sa na tom účastníci plánu dohodnú v záväznej časti plánu. Hlavnou úlohou dozorného správcu je dohliadať na dodržiavanie plnenia plánu a udeľovanie súhlasu s právnymi úkonmi osoby podliehajúcej dozornej správe v rozsahu a za podmienok určených v pláne.

1.5.4 Prokurátor

Osobitná možnosť účasti prokurátora v konkurznom alebo reštrukturalizačnom konaní vyplýva z § 35 ods. 2 písm. f) OSP. Ide o možnosť vstúpiť do už začatého konania. Prokurátor nie je oprávnený iniciovať takéto konanie. Prokurátor je zásadne oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník konania, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len účastník právneho vzťahu. Keďže väčšina procesných práv a povinností účastníkov konania (primárne veriteľov) je spojená s ich pohľadávkami, procesná aktivity prokurátora v týchto konaniach bude marginálna, obmedzujúca sa najmä na podávanie opravných prostriedkov, pochopiteľne len v rozsahu, v akom sú opravné prostriedky oprávnení podávať samotní účastníci konania.

SGT

2 Konkurzné konanie

Konkurzné konanie upravené v druhej časti ZKR predstavuje relatívne samostatný druh civilného procesu. Predmetom konania je úprava práv a povinností dlžníka, ktorý je v úpadku, speňažením jeho majetku a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov.

Právna teória zvykne rozlišovať medzi **konkurzom** a **konkurzným konaním**. Konkurzným konaním sa rozumie celé konanie od začatia až po jeho právoplatné skončenie. Za konkurz sa považuje štádiom konkurzného konania od vyhlásenia konkurzu (§ 23).

2.1 Začatia konania

Základné civilné konanie sa podľa OSP môže začať podaním návrhu – konanie je v takom prípade začaté dňom, keď súd obdržal návrh na jeho začatie (§ 82 ods. 1 OSP), alebo vydaním uznesenia o začatí konania – v takom prípade súd začne konať *ex offio* vo veci, v ktorej možno začať konanie aj bez návrhu (§ 82 ods. 1 OSP).¹²⁴

Právna úprava začatia konkurzného konania sa od všeobecnej odlišuje a predstava jej určití kombináciu. I keď je podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu aktívne legitimovaným subjektom – až na výnimky – obligátorne vyžadované, **samolím podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu sa konkurzné konanie nezachová**. Napriek tomu, že s podaním návrhu sa nespájajú účinky začatia konania, podaním návrhu vznikne medzi navrhovateľom a súdom procesnoprávny vzťah, z ktorého vyplývajú procesné práva a povinnosti, a to najmä povinnosť

¹²⁴ Možnosť začatia konania dňom, keď bola vec postúpená súdu rozhodovateľskou komisiou, upravená v § 82 ods. 2 OSP, je v súčasnosti obsolentná.

súdu konať a rozhodnúť o takomto návrhu. **Konkurzné konanie sa začína až zverejnením (t. j. nie vydaním) uznesenia o začatí konkurzného konania v Obchodnom vestníku (porovnaj § 14 ods. 3).**

Konkurzné konanie môže začať bez návrhu len v prípade, ak:

1. súd v trestnom konaní rozhodne o:

► ochrannom opatrení zhabania majetku právnickej osoby (§ 83b TZ),

► treste prepadnutia majetku fyzickej osoby (§ 58 a 59 TZ),

2. súd v reštrukturalizačnom konaní zisťí, že:

► správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené ZKR,

► správca nesplnil svoju povinnosť požiadať súd o vyhlásenie konkurzu,

► správca riadne nezvolal schôdzu veriteľov,

► schôdza veriteľov nebola uznášaniaschopná,

► schôdza veriteľov nezvolila veriteľský výbor,

► záverečný návrh plánu nebol predkladateľom plánu predložený na predbežné schválenie veriteľskému výboru v zákonnej lehote,

► veriteľský výbor predložený návrh plánu v zákonnej lehote neschválil,

► veriteľský výbor predložený návrh plánu zamietol,

► správca riadne nezvolal schôdzu, ktorá má rozhodnúť o schválení plánu,

► za prijatie plánu na schôdzi, ktorá má rozhodnúť o schválení plánu, nehlasovala nadpolovičná väčšina skupín alebo prítomní veritelia s nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov počítaných podľa zistenej sumy ich zistených pohľadávok,

► predkladateľ plánu v zákonnej lehote nepodal na súd návrh na potvrdenie plánu súdom,

► správca počas reštrukturalizácie zomrel, zanikol alebo mu vo výkone funkcie bráni zákonná prekážka a (kumulatívne) súd má za to, že reštrukturalizácia nemôže splniť svoj účel,

► uznesenie o zamietnutí plánu nadobudlo právoplatnosť.

2.1.1 **Aktívna vecná legitimácia na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu**

Návrh na vyhlásenie konkurzu je oprávnený a v určitých prípadoch aj povinný (viď nasledujúca kapitola) podať sám dlžník. Ak je dlžník v likvidácii, oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu má v mene dlžníka likvidátor.

Veriteľ má aktívnu vecnú legitimáciu na podanie návrhu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškani s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

Iná osoba je oprávnená podať návrh na vyhlásenie konkurzu len ak to ustanovuje zákon. Takouto osobou je napríklad správca v reštrukturalizačnom konaní v prípadoch uvedených v zákone (§ 127 ods. 1, § 129 ods. 1 a 2, § 143, § 144 ods. 2, § 151 ods. 3). Inou osobou môže byť rovnako správca úpadcu, ktorý je v pozícii veriteľa iného dlžníka. Správca môže podať návrh na vyhlásenie konkurzu na dlžníka tohto úpadcu-veriteľa.

2.1.2 Povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu

V konkurznom práve je osobitne akcentovaná jedna zo základných zásad sú-

kromného práva, a to zásada prevencie (vyjadrená napr. v § 3 ods. 2, § 43, § 415

OZ). Dlžník je povinný predchádzať úpadku. Ak dlžníkovi hrozí úpadok, je po-

vinný prijať bezodkladne vhodné a primerané opatrenia na jeho odkvatenie (pozri

§ 4). Účelom konkurzného práva však nie je brániť úpadku. Naopak, ak sa dlžník

do úpadku dostane a úpadok má formu predĺženia (§ 3 ods. 3), dlžník je povinný

podať návrh na vyhlásenie konkurzu v lehote 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo

poďal návrh na vyhlásenie konkurzu v lehote 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo

sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom predĺžení. Títo

povinnosť v mene dlžníka má rovnako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho

orgánu dlžníka. Likvidátor dlžníka a zákonný zástupca dlžníka. Dlžník, ktorý je

v úpadku z dôvodu platobnej neschopnosti, návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj

majetok nie je povinný podať. Bez ohľadu na druh úpadku, povinnosť podať návrh

nemá ani dlžník hospodáriaci na poľnohospodárskej pôde v čase od 1. apríla do 30.

septembra kalendárneho roka (pozri § 205), keďže v tomto (vegetačnom) období je

vyhlásený z osobnej pôsobnosti zákona.

Pre prípad porušenia povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas zákon kon-

štruuje osobitnú zodpovednosť tých, ktorí sú oprávnení a povinní konať v mene dlžníka.

Ide o osoby vo funkcii štatutárneho orgánu alebo jeho člena, likvidátora alebo zákonného

zástupcu dlžníka. Táto zodpovednosť sa nevzťahuje na dlžníka samotného, keďže konkurz-

né konanie je faktickým riešením jeho (ne)zodpovednosti.

S účinnosťou od 1. 1. 2013¹²⁵ porušením uvedenej (primárnej) povinnosti vzniká vyhlá-

sením konkurzu zodpovednej osobe sekundárna právna povinnosť, a to povinnosť zaplatiť

v prospech všeobecnej podstaty sumu vo výške dlžníkovho základného imania vyhláseného

v príslušnom registri v čase, keď porušila povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie

konkurzu. Maximálna výška takéhoto plnenia je obmedzená na dvojnásobok minimálnej

výšky základného imania obchodnej spoločnosti ustanovenej zákonom (pozri § 108 ods. 1

a § 162 ods. 3 Obchodného zákonníka). Ak je zodpovedných osôb viac, v časti, v ktorej je

ich povinnosť čo do výšky rovnaká, sú povinné plniť spoločne a nerozdielne (§ 11 ods. 4).

Ďalším z predpokladov vzniku zodpovednosti je, že k porušeniu došlo počas štyroch rokov

pred začatím konkurzného konania.¹²⁶

Zodpovednosť je založená na objektívnom princípe s možnosťou liberácie. Zodpovednosť

sa zbaví ten, kto preukáže, že neporušil povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkur-

zu alebo že konal s odbornou starostlivosťou (k pojmu konanie s odbornou starostlivosťou

pozri § 7 ZKR). Zodpovednosť sa zbaví tiež ten, kto nie je oprávnený konať v mene dlžníka

samostatne, ak preukáže, že pre nedostatok súčinnosti tých, s ktorými koná spoločne, nemo-

hol tieto povinnosť splniť a zároveň (kumulatívna podmienka) že bez zbytočného odkladu,

ako sa dozvedel alebo mohol dozvedieť o porušení tejto povinnosti, uložil do zbierky listín

oznamenie, že dlžník je v predĺžení.

¹²⁵ Do 31. 12. 2012 platilo, že ak osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka porušil povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, zodpovedá veriteľom za škodu, ktorá im v dôsledku toho vznikla, ibaže preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou. Ak návrh na vyhlásenie konkurzu nebol podaný včas, predpokladá sa, že výška škody, ktorá tým veriteľom vznikla, je suma ich pohľadávok, ktoré po zrušení konkurzu alebo zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku zostali neuspokojené, ibaže sa preukáže iná výška škody. Nárok na náhradu škody za nesplnenie tejto povinnosti sa premieli jeden rok od zrušenia konkurzu alebo zastavenia konkurzného konania pre nedostatok majetku.

¹²⁶ Táto práva úprava môže byť počas prvých štyroch rokov účinnosti konfrontovaná s otázkou priamej retroaktivity.

Dlhácky návrh	Vertikálny návrh
<p>Návrh:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ všeobecne nálezitosti (§ 43 ods. 2 OSP) ▶ úradne osvedčený podpis navrhovateľa (ak nejde o orgán verejnej moci) <p>Prílohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ doklad o zaplatení predavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu (§ výnimkou likvidátora za podmienok podľa § 13 ods. 2) ▶ zoznam majetku dlžníka ▶ zoznam záväzkov dlžníka ▶ zoznam spriaznených osôb dlžníka ▶ zmluvný prehľad dlžníka, ktorý je súčasťou zoznamu majetku a zoznamu záväzkov ▶ posledná riadna individuálna účtovná závierka (ak dlžník účtuje podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve) ▶ mimoriadna individuálna účtovná závierka (ak bola vyhotovená neskor ako posledná riadna individuálna účtovná závierka) ▶ správa auditora (ak bola individuálna účtovná závierka predmetom overovania audítorom) 	<p>Návrh:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ všeobecne nálezitosti (§ 43 ods. 2 OSP) ▶ úradne osvedčený podpis navrhovateľa (ak nejde o orgán verejnej moci) ▶ skutočnosti, z ktorých možno odvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka ▶ označenie pohľadávky navrhovateľa 30 dní po lehote splatnosti ▶ označenie ďalšieho veriteľa s pohľadávkou 30 dní po lehote splatnosti ▶ označenie zástupcu na doručovanie písomností (len v prípade, ak návrh na vyhlásenie konkurzu podáva veriteľ, ktorý nemá na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo alebo organizačnú zložku podnikníka) <p>Prílohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ doklad o zaplatení predavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu ▶ listiny dokladajúce pohľadávku navrhovateľa – veriteľa označenú v návrhu ▶ listiny preukazujúce, že zástupca poverenie na doručovanie písomností prijal (v prípade označenia zástupcu na doručovanie písomností)

2.1.4 Zodpovednosť veriteľa za podanie návrhu

Ako už bolo uvedené, dlžník je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak je predĺžený. Osoby konajúce v jeho mene zodpovedajú za to, že takýto návrh nepodalí včas. Veritelia nesú zodpovednosť za to, že súd začal na ich návrh konkurzné konanie voči dlžníkovi, ale toto konanie skončilo zastavením z dôvodu osvedčenia platobnej schopnosti dlžníka (pozri § 11 ods. 5). Táto zodpovednosť je koncipovaná ako zodpovednosť za škodu a je založená na objektivnom princípe. Veriteľ zodpovedá dlžníkovi, ako aj iným osobám za škodu, ktorá im v súvislosti s účinkami začatia konkurzného konania vznikla. Tejto zodpovednosti sa veriteľ

zjaví, len ak preukáže, že pri podávaní návrhu na vyhlásenie konkurzu postupoval s odbornou starostlivosťou (§ 7). Táto zodpovednosť sa rovnako vzťahuje aj na štatutárny orgán alebo člena štatutárneho orgánu, ktorý rozhodol v mene veriteľa o podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu.

2.1.5 Rozhodovanie súdu o začatí konania

Po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu súd preskúma podmienky konania (i keď konanie *de iure* ešte nezačalo), a to tak všeobecne podmienky konania upravené v OSP, ako aj osobitné podmienky vyžadované ZKR. Všeobecnými podmienkami konania sú najmä:

- ▶ všeobecne nálezitosti návrhu,
- ▶ právomoc (osobitne tiež medzinárodná právomoc),
- ▶ vecná a miestna príslušnosť,
- ▶ spôsobilosť byť účastníkom konania,
- ▶ procesná spôsobilosť,
- ▶ nedostatok prekážky skor začatého konania.

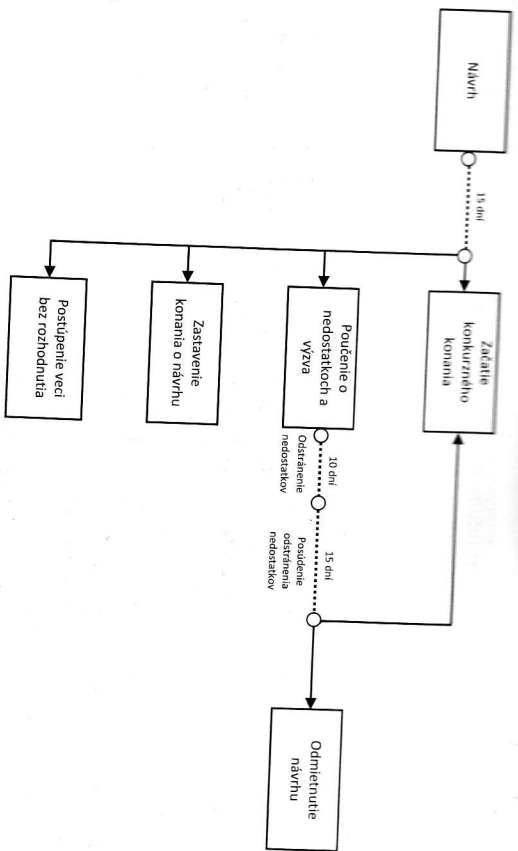
Osobitnými podmienkami konania sú:

- ▶ osobitné nálezitosti dlžníckeho alebo veriteľského návrhu,
- ▶ pripojenie všetkých zákonných príloh,
- ▶ neexistencia prekážky povolení reštrukturalizácie dlžníka,
- ▶ zaplatenie predavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu (s výnimkou podľa § 13 ods. 2).

Ak súd zistí, že dňáka niektorá zo všeobecných podmienok konania, postupuje podľa príslušných ustanovení OSP, v prípade cezhraničného konkurzu tiež podľa Nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní alebo aplikovateľných medzinárodných zmlúv.

V prípade nedostatkov návrhu alebo jeho príloh súd v lehote 15 dní od doručenia návrhu uznesením poučí navrhovateľa o nedostatkoch návrhu a vyzve ho, aby tieto nedostatky v lehote desiatich dní odstránil. Ak tak navrhovateľ neurobí, súd tieto odmietne najneskôr do 15 dní po tom, čo uplynula lehota na odstránenie nedostatkov. Voči uzneseniu o odmietnutí návrhu odvolanie nie je prípustné. Uznesenie o odmietnutí návrhu sa nezverejňuje v Obchodnom vestníku. Ak navrhovateľ návrh opraví, súd najneskôr do 15 dní po tom, čo uplynula lehota na odstránenie nedostatkov rozhodne o začatí konkurzného konania.

Ak návrh na vyhlásenie konkurzu spĺňa zákonom ustanovené nálezitosti, súd najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu rozhodne o začatí konkurzného konania. O začatí konania súd rozhoduje uznesením, ktoré doručí navrhovateľovi a dlžníkovi. Uznesenie o začatí konania je súd povinný bezodkladne zverejniť v Obchodnom vestníku. Až zverejnením uznesenia o začatí konania sa začína konkurzné konanie.

Obr. 2.1: Postup súdu po podaní návrhu

Súd návrh veriteľa na vyhlásenie konkurzu pred začatím konkurzného konania dlžníkovi nedoručuje, ani dlžníka nevyzýva, aby sa k návrhu na vyhlásenie konkurzu vyjadril.

2.1.6 Účinky začatia konkurzného konania

Účinky začatia konkurzného konania možno podľa povahy rozdeliť na účinky procesnoprávne a hmotnoprávne. Základný cieľ, ktorý je úpravou účinkov ZKR zmešovaním na účely jeho speňaženia v konkurze a maximálnom možnom uspokojení veriteľov dlžníka.

Procesnoprávnymi účinkami sú:

1. **Na majetok toho istého dlžníka nemožno začať iné konkurzné konanie.** Ak počas konkurzného konania dôjde na súd ďalší návrh na vyhlásenie konkurzu týkajúci sa toho istého dlžníka, súd o ňom rozhodne akoby šlo o návrh na prisvoičí majetku, ale voči dlžníkovi, preto by mal ZKR správne uvádzať, že voči dlžníkovi nemožno začať ďalšie konanie, nie voči jeho majetku.
2. **Na majetok patriaci dlžníkovi nemožno začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa prerušujú.** Tieto účinky rešpektujú zásadu univerzality a obmedzujú individuálne uspokojovanie pohľadávok veriteľov v osobitných konaniach postihujúcich majetok dlžníka.
3. **Konanie o zrušení spoločnosti bez likvidácie sa prerušuje.**

Hmotnoprávnymi účinkami sú:

1. Dlžník je povinný obmedziť výkon činnosti len na bežné právne úkony.

Na účely ZKR sa bežnými právnymi úkonmi rozumie (§ 10):

- ▶ právne úkony, ktoré sú nevyhnutne potrebné na zabezpečenie riadneho výkonu činnosti, ktoré sú predmetom podnikania alebo inej činnosti podnikateľa alebo osoby vykonávajúcej inú činnosť ako podnikanie,
 - ▶ právne úkony, ktoré sú nevyhnutne potrebné na zabezpečenie životných potrieb fyzickej osoby, ako aj životných potrieb tých, voči ktorým má fyzická osoba výživovú povinnosť.
- Za bežný právny úkon sa nepovažuje:

- ▶ založenie obchodnej spoločnosti, družstva alebo inej právnickej osoby;
- ▶ nadobudnutie účasti alebo prevod účasti na obchodnej spoločnosti, družstve alebo inej právnickej osobe,
- ▶ prevod nehnuteľnosti alebo prenájom nehnuteľnosti alebo iného majetku, hodnota ktorého predstavuje významný podiel na celkovej hodnote majetku dlžníka, prípadne ich zaťaženie vecným bremenom,
- ▶ uzatvorenie zmluvy o úvere, o pôžičke alebo o inom dočasnom poskytnutí alebo prijatí peňažných prostriedkov,
- ▶ zabezpečenie cudzieho záväzku, prevzatie cudzieho záväzku, prísťupenie k cudziemu záväzku alebo poskytnutie sľubu odškodnenia za škodu spôsobenú treťou osobou,
- ▶ urobenie právneho úkonu bez primeraného protiplnenia alebo zvýhodňujúceho právneho úkonu,
- ▶ urobenie iného právneho úkonu ukracujúceho záujmy veriteľov na uspokojení ich pohľadávok.

Ak dlžník poruší povinnosť obmedziť výkon činnosti len na bežné právne úkony, platnosť právneho úkonu tým nie je dotknutá, právnomu úkonu však možno v konkurze odporovať.

2. Na majetok patriaci dlžníkovi nemožno začať ani pokračovať vo výkone zabezpečovacieho zabezpečovacím právom začať ani pokračovať vo výkone zabezpečovacieho

práva; tento účinok sa nevzťahuje na výkon zabezpečovacieho práva vzťahujúceho sa na peňažné prostriedky, pohľadávky z účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, štátne dlhopisy, prevoditeľné cenové papiere alebo na pokračovanie vo výkone zabezpečovacieho práva dobrovoľnou dražbou podľa osobitného zákona¹³⁰

Zabezpečovacím právom sa na účely ZKR (§ 8) rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva, zabezpečovací prevod pohľadávky a iné práva, ktoré majú podobný obsah a účinky. Zabezpečovacím právom tak v zmysle ZKR nie je napr. ručenie ako forma tzv. osobného (nie vecnoprávneho) zabezpečenia.

Účinky začatia konkurzného konania zanikajú:

- ▶ vyhlásením konkurzu (keďže účinky vyhlásenia konkurzu nahrádzajú účinky začatia konania),
- ▶ zverejnením uznesenia, ktorým sa konkurzné konanie končí, v Obchodnom vestníku,¹³¹

¹³⁰ Zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov

¹³¹ Ide napríklad o rozhodnutie o zastavení prerušenia konkurzného konania (§ 16), o zastavení konkurzného konania pre zaplatenie pohľadávky (§ 17) alebo o rozhodnutí o zrušení konkurzu (§ 102).

► zverejnením oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku v Obchodnom vestníku (§ 20 ods. 5); súd predmetný oznam zverejní v Obchodnom vestníku bezodkladne po tom ako uznesenie nadobudne právoplatnosť.

Účinky konkurzného konania nepôsobia počas prerušenia konkurzného konania z dôvodu začatia reštrukturalizačného konania počas konkurzného konania (pozri § 16 ods. 1).

2.2 Vyhlásenie konkurzu

2.2.1 Predpoklady vyhlásenia konkurzu

Povinnosťou súdu po začatí konania je preskúmať podmienky na vyhlásenie konkurzu, ktoré sú, pochopiteľne, odlišné od podmienok začatia konkurzného konania. Základnými podmienkami (hmotnoprávnymi predpokladmi) vyhlásenia konkurzu sú:

- úpadok dlžníka,
- nedostatok majetku.

Úpadok možno vymedziť ako nepriaznivý objektívny stav v majetkovej sfére dlžníka, brániaci dlžníkovi v riadnom a včasnom plnení si svojich záväzkov voči viacerým veriteľom, a to z dôvodu nedostatku likvidity alebo nedostatku celkového majetku, ktorý by mohol postačovať na krytie záväzkov dlžníka. ZKR rozlišuje dve formy úpadku:

- a) **platobná neschopnosť** (v teórii tiež označovaná ako **insolvenca**), b) predĺženie.

Platobne neschopný je ten, kto nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Za jednu pohľadávku pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka sa považujú všetky pohľadávky, ktoré počas 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu pôvodne patrili len jednému veriteľovi. Existencia prípadných nepetážných záväzkov nemá na posúdenie platobnej neschopnosti žiadny vplyv.

Predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu,¹³² má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho splatných záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku.

S účinnosťou od 1. 1. 2013 sa pri určení predĺženia vychádza z hodnoty všetkých záväzkov, nielen záväzkov splatných. Pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa bude vychádzať z účtovníctva alebo z hodnoty určenej znaleckým posudkom, ktorý má pred účtovníctvom prednosť a prihliadne sa aj na očakávané výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať. Do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti (§ 408a OZ), ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky (§ 95 ods. 3 ZKR).

Podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia ustanovuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 643/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia.

V prípade, že dlžník podá sám na seba návrh na vyhlásenie konkurzu, zákon stanovuje **vyvrátiťelnú právnu domnieňku úpadku**, t. j. podaním dlžníckeho návrhu sa má za to, že dlžník je v úpadku. Súd preto pri vyhlásení konkurzu úpadok osobitne neskúma.

Dostatok majetku je ďalšou podmienkou *sine qua non*. Majetok dlžníka musí postačovať aspoň na úhradu nákladov konkurzu. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 665/2005 Z. z. pritom stratifikuje medzi nákladmi konkurzu vyhlásením na majetok fyzickej osoby a na majetok právnickej osoby. V prípade fyzickej osoby, bez ohľadu na skutočnosť, či je podnikateľom alebo nepodnikateľom, musí mať majetok dlžníka hodnotu aspoň 1 659,70 €. V prípade právnickej osoby musí byť majetok najmenej v hodnote 6 638,78 €. Suma tohto majetku zodpovedá vyhláskou predpokladaným nákladom konkurzu. Ak majetok dosahuje len túto hodnotu alebo hodnotu výrazne nepresahujúcu minimálny limit, nemožno si nepoložiť otázku, či je v súlade s účelom civilného procesu, aby sa konanie viedlo len na účely úhrady nákladov konania. V každom prípade však bolo žiaduce legislatívne vymedziť spodnú hranicu hodnoty majetku dlžníka, pri ktorom má rozvinute celej škály procesných vzťahov po vyhlásení konkurzu význam.

Hodnotu majetku musí súd pred vyhlásením konkurzu preukázateľne zistiť. Ak má súd pochybnosti o majetnosti dlžníka, ustanoví mu **predbežného správcu**. Pri posúdení hodnoty majetku súd vychádza nielen z vyjadrenia predbežného správcu, ale aj zo zoznamu majetku predloženého dlžníkom, prípadne ďalších dôkazov predložených účastníkmi konania.

2.2.2 Predbežný správca

Súd ustanovuje predbežného správcu po začatí konania a pred rozhodnutím o vyhlásení konkurzu v prípadoch pochybností o majetnosti dlžníka. Súd vyberie predbežného správcu náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR zo zoznamu správcov so sídlom v obvode príslušného konkurzného súdu. Ak má súd zo súdneho spisu preukázanú dostatočnú hodnotu majetku dlžníka, predbežného správcu v konaní neustanovuje.

Základnou úlohou predbežného správcu je zistiť, či majetok dlžníka postačuje aspoň na úhradu nákladov konkurzu. Nie je povinnosťou predbežného správcu zistiť všetok majetok, ale len jeho dostatok na účely vyhlásenia konkurzu (povinnosť zistiť všetok majetok podliehajúci konkurzu je až úlohou správcu ustanoveného po vyhlásení konkurzu).

Pri skúmaní hodnoty majetku predbežný správca vychádza aj z hodnoty majetku, o ktorý bol majetok dlžníka ukrátený v dôsledku právnych úkonov, pri ktorých možno odôvodnene predpokladať ich odporovateľnosť a z hodnoty pohľadávky zo zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka (pozri § 11 ods. 4).

¹³² Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

ustanovenho v konkurze. Predavak na úhradu nákladov konkurzu môže veriťel v konkurze uplatniť ako pohľadávku proti podstate.

- ▶ Odvolací súd rozhodne o vyhlásení konkurzu v týchto prípadoch:
 - ▶ ak zmení nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku,
 - ▶ ak veriťel, ktorý podal odvolanie, zloží na účet súdu predavok na úhradu nákladov konkurzu.

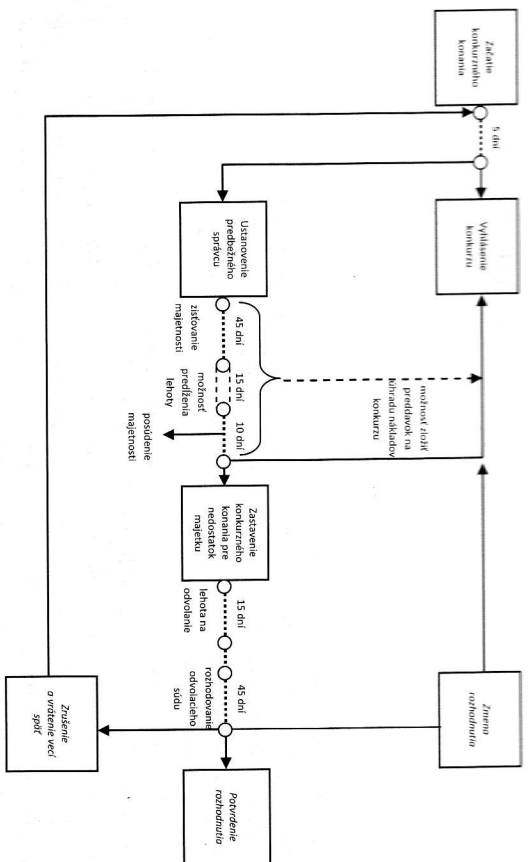
O vyhlásení konkurzu rozhoduje súd uznesením. V uznesení súd zároveň ustanoví správcu, pričom ak už bol v konkurznom konaní ustanovený prebežný správca, do funkcie správcu ustanoví toto prebežného správcu. Ak bola po skončení reštrukturalizácie nad dlžníkom alebo preberajúcou osobou zavedená dozorná správa a na majetok dlžníka je počas dozornej správy vyhlásený konkurz, súd ustanoví do funkcie správcu dozorného správcu (porovnaj § 165 ods. 2). V ostatných prípadoch správcu ustanoví náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov.

Súd v uznesení o vyhlásení konkurzu vyzve veriťelov, aby v zákonnej lehote prihlásili svoje pohľadávky a poučí ich o spôsobe prihlasovania pohľadávok, následkoch nedodržania lehoty na prihlasovanie pohľadávok, následkoch nesprávneho prihlásenia pohľadávok (porovnaj § 22 ods. 1) a poučí veriťelov o ich práve uplatniť námietku zaujatosti. Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti najneskôr do uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok. Na neskor doručené námietky súd nepohlada (§ 197 ods. 6).

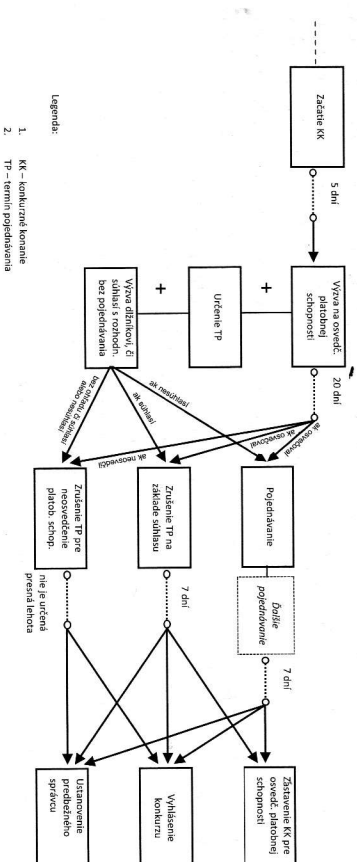
Uznesenie o vyhlásení konkurzu súd doručí účastníkom konkurzného konania, správcovi, príslušnému daňovému orgánu, colnému riaditeľstvu a ďalším súdu známym orgánom, ktoré vedú s dlžníkom konanie, ktoré sa v dôsledku vyhlásenia konkurzu prerušuje. Uznesenie súd tiež bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku.

Vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje za vyhlásený zverejením uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením konkurzu sa dlžník stáva úpadcom.

Proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu je oprávnený podať odvolanie iba dlžník, aj to len vtedy, ak nje je navrhovateľom. Veriteľ toto oprávnenie nemá. Ak odvolací súd zistí, že súd prvého stupňa rozhodol o vyhlásení konkurzu nesprávne, rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení tak, že zastaví konkurzné konanie, inak rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí. Odvolací súd rozhodne o odvolaní najneskôr do 30 dní od predloženia veci. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Obr. 2.3: Postup súdu od začatia konania po vyhlásenie konkurzu (dlžnícky návrh)

Obr. 2.4: Postup súdu od začatia konania po vyhlásenie konkurzu (veriteľský návrh)

2.3 Konkurz

Pojem konkurz označuje štádiom konkurzného konania od vyhlásenia konkurzu až po jeho skončenie/zrušenie. S vyhlásením konkurzu spája ZKR, ale aj mnohé ďalšie zákony (OBZ, OZ, ZP atď.) množstvo účinkov, ktoré výrazným spôsobom zasahujú do právneho postavenia úpadcu, ale aj do práv a povinností tretích subjektov. Podľa povahy týchto práv ich teória tradične rozdeľuje na hmotnoprávne a procesnoprávne.

2.3.1 Hmotnoprávne účinky vyhlásenia konkurzu

1. Nakladanie s majetkom úpadcu

Jednou z najzásadnejších zmien, ktoré vyhlásenie konkurzu prináša, je prechod oprávnenia úpadcu nakladať s majetkom, ktorý patrí úpadcovi a podlieha konkurzu, na správcu. Na správcu rovnako *ex lege* prechádza aj oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku. Na správcu ale neprechádza oprávnenie konať za úpadcu v ostatných veciach, napríklad nakladať s majetkom nepodliehajúcim konkurzu (pozri napr. § 72), v osobnoprávných vzťahoch a pod. Správca, na ktorého prešlo oprávnenie konať vo veciach tohto majetku, koná v mene a na účet úpadcu.

Vyhlásením konkurzu úpadca nestráca spôsobilosť na právne úkony. Ak úpadca napriek zákonnému prechodu oprávnenia nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu vykoná právne úkony týkajúce sa tohto majetku, zákon ich nesankcionuje neplatnosťou. Tieto právne úkony budú platné. Ak však ukracujú majetok podliehajúci konkurzu, sú voči veriteľom úpadcu právne neúčinné. Právna neúčinnosť týchto právnych úkonov znamená, že voči veriteľom úpadcu nevyvolávajú žiadne právne účinky a týchto právnych úkonov sa vo vzťahu k nim nemožno zo strany úpadcu alebo tretej osôb dovolávať.

Právne neúčinným voči veriteľom úpadcu je aj odmietnutie daru alebo dedičstva, ak takéto odmietnutie nebolo počas konkurzu urobené so súhlasom správcu.

S prechodom oprávnenia konať vo veciach majetku podliehajúcего konkurzu súvisí aj otázka plnenia pohľadávok úpadcu jeho dlžníkmi, ako aj otázka uspokojovania pohľadávok veriteľov úpadcu. Záväzky dlžníkov úpadcu sú dlžníci počas konkurzu povinní plniť správcovi, a to bez ohľadu na to, či o vyhlásení konkurzu vedia, alebo nie. Ak dlžník splní svoj záväzok inej osobe ako správcovi, záväzok dlžníka týmto splnením nezaniká, ibaže sa plnenie dostane správcovi. Pohľadávku, ktorá sa v konkurze uplatňuje prihláškou, nie je možné počas konkurzu uspokojiť z majetku podliehajúcего konkurzu inak ako rozvrhom výťažku zo speňaženia tohto majetku, ibaže by zákon ustanovoval inak (pozri napr. § 54).

2. Vypovedanie alebo odstúpenie od zmluvy

Správca ako osoba, na ktorú prešlo právo konať vo veciach majetku podliehajúceho konkurzu, je oprávnený v zmluvných vzťahoch úpadcu s tretími osobami tieto vzťahy ukončiť (napr. v prípade nevýhodných zmlúv pre úpadcu). Správca tak môže urobiť bez ohľadu na to, či by takéto oprávnenie mal úpadca na základe zmluvy alebo na základe právnej úpravy vzťahujúcej sa na tento typ zmluvy. Ukončenie zmluvného vzťahu je možné:

- ▶ **odstúpením** od zmluvy – v prípade zmlúv, predmetom ktorých je vzájomné plnenie (napr. kúpna zmluva, zmluva o diele a pod.) alebo
- ▶ **vypovedou** zmluvy – v prípade zmlúv, predmetom ktorých je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť, alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strieť určitú činnosť (napr. zmluva o nájme nebytových priestorov).

Odstúpiť od synalagmatickej zmluvy (zmluvy o vzájomnom plnení) môže tak správca, ako aj druhá zmluvná strana, a to podľa toho, či niektorá zo zmluvných

strán na základe tejto zmluvy už pred vyhlásením konkurzu druhej zmluvnej strane plnila. Do úvahy prichádzajú nasledujúce alternatívy:

- ▶ ak úpadca pred vyhlásením konkurzu záväzok zo zmluvy už splnil, avšak druhá zmluvná strana zmluvu v čase vyhlásenia konkurzu ešte nesplnila, správca môže požadovať splnenie zmluvy alebo môže od zmluvy odstúpiť,
- ▶ ak úpadca pred vyhlásením konkurzu záväzok zo zmluvy už splnil, avšak druhá zmluvná strana v čase vyhlásenia konkurzu záväzok zo zmluvy splnila len čiastočne, správca môže požadovať splnenie zvyšnej časti záväzku zo zmluvy alebo môže od zmluvy odstúpiť v rozsahu druhou stranou ešte nespĺnených záväzkov,
- ▶ ak druhá zmluvná strana pred vyhlásením konkurzu záväzok zo zmluvy už splnila, avšak úpadca v čase vyhlásenia konkurzu záväzok zo zmluvy ešte nespĺnených záväzkov,
- ▶ ak druhá zmluvná strana v čase vyhlásenia konkurzu záväzok zo zmluvy ešte nespĺnila, správca, ako aj druhá zmluvná strana môžu od zmluvy odstúpiť,
- ▶ ak úpadca a druhá zmluvná strana v čase vyhlásenia konkurzu záväzok zo zmluvy navzájom splnili len čiastočne, správca, ako aj druhá zmluvná strana môžu od zmluvy odstúpiť v rozsahu ešte navzájom nespĺnených záväzkov.

Úpadca pred vyhlásením konkurzu			Druhá zmluvná strana pred vyhlásením konkurzu			Právo odstúpiť od zmluvy má	
plnil	plnil čiastočne	neplnil	plnila	plnila čiastočne	neplnila	správca	druhá zmluvná strana
.			.			záväzky zanikli splnením, preto nemá význam posudzovať možnosť odstúpenia od takejto zmluvy	
.				.		(v rozsahu druhou stranou ešte nesplnených záväzkov)	
			.				(len v rozsahu úpadcom ešte nesplnených záväzkov)
	.			.		(v rozsahu druhou stranou ešte nesplnených záväzkov)	(v rozsahu úpadcom ešte nesplnených záväzkov)
			.				(v rozsahu úpadcom ešte nesplnených záväzkov)
		.	.				
		.	.				
		.	.			(v rozsahu druhou stranou ešte nesplnených záväzkov)	

V prípadoch, v ktorých je druhá zmluvná strana oprávnená odstúpiť od zmluvy, nároky z odstúpenia od zmluvy môže v konkurze uplatniť len prihláškou ako podmienenú pohľadávku.

Príklad:

Veriteľ ako objednávateľ uzavrel s úpadcom ako zhotoviteľom zmluvu o dielo. Veriteľ pred vyhlásením konkurzu uhradil úpadcovi cenu za dielo. Úpadca pred vyhlásením konkurzu dielo nedodal.

Veriteľ si nárok na vrátenie zaplatenej ceny za dielo môže v konkurze uplatniť len prihláškou ako podmienenú pohľadávku. Podmienkou, od ktorej závisí vznik pohľadávky, je odstúpenie od zmluvy.

Výpoveď zmluvy prichádza do úvahy, ak úpadca pred vyhlásením konkurzu uzavrel zmluvu, predmetom ktorej je záväzok na neopretžnú alebo opakovanú činnosť, alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť. Správca môže zmluvu vypovedať v dvojmesačnej výpovednej lehote, ak mu zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva kratšia lehota na vypovedanie tejto zmluvy. Zmluvu môže správca vypovedať aj v prípade, ak bola dohodnutá na určitý čas. Zmluvu o nájme bytu môže správca vypovedať len za podmienok ustanovených Občianskym zákonníkom (pozri § 711 OZ).

Vyššie uvedený postup sa nepoužije na zmluvy uzatvorené podľa Zákonníka práce (pracovné zmluvy, zmluvy o výkone práce a pod.)

Príklad:

Medzi úpadcom ako prenajímateľom a tretou osobou ako nájomcom bola uzavretá zmluva o nájme nebytových priestorov. Zmluva bola uzavretá na dobu desať rokov s výpovednou lehotou šesť mesiacov.

Bez ohľadu na dĺžku dohodnutej výpovednej lehoty a rovnako bez ohľadu na zákonné (alebo zmluvné) dôvody výpovede zmluvy (pozri § 9 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov) môže správca zmluvu vypovedať v dvojmesačnej výpovednej lehote podľa § 45 ods. 4 ZKR.

Ak je druhá zmluvná strana povinná plniť zo zmluvy, ktorú uzatvorila s úpadcom pred vyhlásením konkurzu, vopred, môže svoje plnenie odoprieť až do času, keď sa jej poskytne alebo zabezpečí vzájomné plnenie.

Ak správca od zmluvy neodstúpil alebo zmluvu nevyypovedal, potom nároky, ktoré vznikli druhej zmluvnej strane zo zmluvy, ktorú uzatvorila s úpadcom pred vyhlásením konkurzu, ohľadom plnenia, ktoré poskytla správcovi po vyhlásení konkurzu, sú pohľadávkou proti podstate. Iné nároky, ktoré vznikli druhej zmluvnej strane po vyhlásení konkurzu zo zmluvy, ktorú uzatvorila s úpadcom pred vyhlásením konkurzu, možno v konkurze uplatniť len prihláškou ako podmienenú pohľadávku (ak niektoré z týchto nárokov nepovažuje zákon tiež za pohľadávky proti podstate).

3. Splnatosť záväzkov

Vzhľadom na zásadu univerzality, podľa ktorej je potrebné v jednom konaní riešiť majetkové práva všetkých veriteľov a vo vzáhu k celému majetku úpadcu, zákon vyhlásením konkurzu vytvára právnú fikciu splnatosť všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu. Tieto záväzky a pohľadávky

sa považujú za splatné len na účel konkurzného konania a len v čase od vyhlásenia konkurzu do jeho zrušenia. Po zrušení konkurzu sa ich pôvodná splatnosť obnovuje za predpokladu, že pohľadávky a záväzky medzičasom nezanikli.

Príklad:

Veriteľ ako predávajúci uzavrel s úpadcom ako kupujúcim kúpnu zmluvu, na základe ktorej predal úpadcoví tovar a úpada sa zaviazal v lehote 30 dní od doručenia faktúry uhradiť kúpnu cenu. Pred uplynutím lehoty splatnosť došlo k vyhláseniu konkurzu. Pohľadávka veriteľa sa vyhlásením konkurzu stala splatnou a veriteľ si túto pohľadávku môže prihlásiť prihláškou.

Za splatné sa považujú aj **podmienené pohľadávky**, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Podmienеныmi pohľadávkami sú také pohľadávky, vznik ktorých závisí od splnenia podmienky (porovnaj § 28 ods. 3).

Osobitný prípad predstavujú **pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti** podľa § 408a Obchodného zákonníka,¹³³ ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu. Tieto sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.

Pohľadávky úpadcu, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti voči úverovej inštitúcii, zahraničnej úverovej inštitúcii, obchodníkov s cennými papiermi alebo zhrniténému obchodníkovi s cennými papiermi, sa na účely konkurzu považujú za hnutelné veci. Ak je v zmluve obsažujúcej záväzok podriadenosti dohodnutý zákaz postúpenia pohľadávky, tento zákaz sa nevzťahuje na postúpenie pohľadávky správcom pri speňažovaní majetku podliehajúceho konkurzu.

Nekapitálové cenné papiere¹³⁴ sa na účely konkurzu na majetok osôb, ktoré sú majiteľmi týchto cenných papierov, považujú za hnutelné veci. Ak z obsahu nekapitálového cenného papiera vyplýva zákaz prevoditeľnosti, tento zákaz sa nevzťahuje na prevod tohto cenného papiera správcom pri speňažovaní majetku podliehajúceho konkurzu.

Osobitná právna úprava splatnosti sa uplatňuje v prípade, ak je úpadcom slovenská finančná inštitúcia (§ 195 ods. 2). Jej nesplatené záväzky a pohľadávky, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu. Toto pravidlo sa rovnako vzťahuje aj na splatnosť podmienených pohľadávok, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou a ktoré vznikli pred ukončením prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.

4. Zánik jednostranných právnych úkonov

Vyhlásením konkurzu zánikajú úpadcove jednostranné právne úkony týkajúce sa majetku podliehajúceho konkurzu. Ide najmä o jeho príkazy, poverenia, plnomocenstvá a prokúry. Aj po zániku týchto úkonov sú tí, ktorým boli príkazy, poverenia, plnomocenstvá alebo prokúry udelené, povinní urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad tak, aby úpadca neutrpel ujmu na svojich právach. Takto urobené úkony majú rovnaké právne účinky akoby príkaz, poverenie, plnomocenstvo

alebo prokúra trvali aj po vyhlásení konkurzu (k tomu porovnaj § 33b ods. 6 OZ), Ak v súvislosti s takýmto konaním vzniknú náklady, považujú sa za pohľadávku proti podstate.

Zákon osobitne rieši aj otázku do vyhlásenia konkurzu neuzavretých zmlúv, ak sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu. Ak úpadcov návrh na uzavretie zmluvy (pozri § 43a OZ) nebol do vyhlásenia konkurzu prijatý (pozri § 43c OZ), *ex lege* zaniká. Ak úpadca návrh na uzavretie zmluvy neprijal, môže ho prijať len správca.

5. Započítanie pohľadávok

Započítanie (*compensatio*) je jedným zo spôsobov zániku vzájomných pohľadávok veriteľov. Všeobecná právna úprava je obsiahnutá v § 580 a 581 OZ, osobitné ustanovenia sa nachádzajú napríklad v OBZ alebo DP. K započítaniu môže dôjsť jednostranným právnym úkonom alebo dohodou. ZKR osobitne vymedzuje skupinu prípadov, kedy započítanie nie je možné a rozširuje tak množinu všeobecne nezapočítateľných pohľadávok. Jednostranne ani dohodou nie je možné započítať: a) pohľadávku, ktorá vznikla voči úpadcovi (t. j. úpadca je v postavení dlžníka) pred vyhlásením konkurzu, proti pohľadávke, ktorá vznikla úpadcovi (t. j. úpadca je v postavení veriteľa) po vyhlásení konkurzu,

b) podmienenú pohľadávku, ktorá sa v konkurze uplatňuje prihláškou (§ 28 ods. 3), proti pohľadávke, ktorá vznikla úpadcovi po vyhlásení konkurzu,

c) pohľadávku nepríhlásenú zákonom ustanoveným spôsobom, proti akejkoľvek úpadcovej pohľadávke,

d) príhlásenú pohľadávku nadobudnutú prevodom alebo prechodom po vyhlásení konkurzu, proti akejkoľvek úpadcovej pohľadávke,

e) pohľadávku nadobudnutú na základe odporovateľného právneho úkonu nie je možné započítať proti akejkoľvek úpadcovej pohľadávke,

f) proti pohľadávke zo zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka nie je možné započítať žiadnu pohľadávku.

Započítanie iných pohľadávok ZKR nevyklučuje. Započítať tak možno napríklad pohľadávku úpadcu, ktorá vznikla úpadcovi pred vyhlásením konkurzu, proti pohľadávke, ktorá vznikla voči úpadcovi po vyhlásení konkurzu.

Príklad:

Úpadca pred vyhlásením predal spoločnosti XY tovar, za ktorý nedostal zaplatené. Úpadca tak má pohľadávku voči spoločnosti XY z titulu kúpnej ceny. Po vyhlásení konkurzu úpadca, v mene ktorého konal správca, uzavrel so spoločnosťou XY zmluvu o diele spoločnosti XY dielo dodala, ale správca odplatil za dielo nezaplátil. Predmetné vzájomné pohľadávky sú spôsobilé na započítanie, a to v rozsahu, v akom sa navzájom kryjú.

6. Postúpenie pohľadávok

Zákon sankcionuje právnu neúčinnosťou všetky predkonkurzné zmluvné dojednania, ktoré zakazujú postúpenie úpadcových pohľadávok alebo pohľadávok veriteľov voči úpadcovi. Právna neúčinnosť pôsobí počas celého konkurzu, a preto tak správca, ako aj veriteľia môžu tieto pohľadávky postúpiť na tretie osoby.

¹³³ Záväzok podriadenosti predstavuje dohodu dlžníka s veriteľom, že v prípade úpadku dlžníka sa pohľadávky veriteľa uspokojia až po uspokojení pohľadávok ostatných veriteľov dlžníka.

¹³⁴ Nekapitálové cenné papiere sú vymedzené v § 8 písm. o) zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) negatívne ako cenné papiere, ktoré nie sú kapitálovými cennými papiermi.

7. Zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Vyhlasenie konkurzu je osobitnou právnu skutočnosťou spôsobujúcou zánik úpadcovho bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM). Vzhľadom na potrebu vyriešenia majetkových pomerov dlžníka speňažením jeho majetku a uspokojením jeho veriteľov, je nevyhnutné mať v konkurznom konaní vyriešenú aj otázku majetkových vzťahov medzi manželmi vyplyvajúcu z ich (zaniknutého) bezpodielového spoluvlastníctva. Na vymedzenie množiny majetku podliehajúceho konkurzu je preto potrebné po zániku BSM vykonať jeho vyporiadanie. Nie je pritom rozhodujúce, či BSM zaniklo vyhlásením konkurzu alebo k jeho zániku došlo ešte pred vyhlásením konkurzu; podstatné je to, že doposiaľ vyporiadanie nebolo.

Aktívne vecne legitimovaným na vyporiadanie BSM je namiesto úpadcu správca. Správca je oprávnený podať návrh na súd na vyporiadanie BSM alebo s manželom úpadcu uzavrieť dohodu. Takáto dohoda však musí byť uzavretá výhradne vo forme zmienu schváleného príslušným súdom (pozri § 67–69 a § 99 OSP). Ak sa už začalo (a ešte neskončilo) konanie o vyporiadani BSM (v prípade, keď úpadcovo BSM zaniklo pred vyhlásením konkurzu), správca vstupuje do konania namiesto úpadcu dňom vyhlásenia konkurzu. K zmene v osobe účastníka v tomto konaní dochádza *ex lege* [§ 53 ods. 3 písm. b) ZKR] bez potreby osobitného procesného rozhodnutia podľa § 92 OSP. Ak úpadcovo BSM zaniklo pred vyhlásením konkurzu, ale konanie o vyporiadani BSM sa nezačalo, je správca povinný bezodkladne podať návrh na toto vyporiadanie. To platí len v prípade, ak k vyporiadaniu už nedošlo zo zákona uplynutím troch rokov od zániku BSM (pozri § 149 ods. 4 OZ). V záujme ochrany majetkových nárokov veriteľov úpadcu zákon sankcionuje neplatosťou:

- a) dohody o vyporiadani BSM uzavreté v posledných šiestich mesiacoch pred vyhlásením konkurzu,
- b) dohody o úprave BSM, ktoré rozširujú rozsah bezpodielového spoluvlastníctva úpadcu aj na majetok pôvodne patriaci len úpadcovi alebo znižujú rozsah bezpodielového spoluvlastníctva úpadcu v prospech jeho manžela (pozri § 143a OZ), ak boli uzavreté šesť mesiacov pred vyhlásením konkurzu.

Ak boli takéto dohody uzavreté pred viac ako šiestimi mesiacmi pred vyhlásením konkurzu, zostávajú platné. Správca im však za podmienok ustanovených zákonom môže odporovať. Rovnako v prípade, že BSM zaniklo pred vyhlásením konkurzu, na účinnosť dohody o vyporiadani BSM je potrebné schválenie príslušným súdom.

Uzavretie manželstva úpadcom počas konkurzu zákon nezakazuje, ani nepodmieňuje súhlasom správcu. Ide o osobné právo úpadcu, ktoré nepatrí do vecnej pôsobnosti ZKR. Ak však úpadca počas konkurzu uzavrie manželstvo, BSM vzniká až zrušením konkurzu.

8. Zabezpečovacie práva

Na majetku podliehajúcom konkurzu (§ 67) nemôže počas konkurzu vzniknúť zabezpečovacie právo (pozri § 8). Výnimku predstavuje záložné právo, ktoré sa vzťahuje na budúci majetok, ak bolo zriadené a zaregistrované v Notárskom

centrálnom registri záložných práv, katastri nehnuteľnosti alebo osobitnom registri pred vyhlásením konkurzu. Na vylážku zo speňaženia majetku podliehajúceho konkurzu však nemôže zabezpečovacie právo vzniknúť ani ako na budúcom majetku.

Čo do rozsahu sa zabezpečovacie právo vzťahuje na majetok podliehajúci konkurzu patriaci úpadcovi, ktorý podliehal konkurzu v čase vyhlásenia konkurzu alebo v čase ukončenia prevádzky podniku, ak správca pokračuje v prevádzke. V prípade záložného práva na budúci majetok je pre rozsah zabezpečenia rozhodujúci čas vzniku záložného práva.

V zákone sú osobitne riešené právne vzťahy vyplyvajúce zo zabezpečovacieho prevodu práva (porovnaj § 553 a nasl. OZ) ako jedného z druhov zabezpečenia záväzku. Zabezpečovací prevod práva na zabezpečenieho veriteľa sa v konkurze považuje za neúčinný. Ak zabezpečovací prevod práva spôsobom ustanoveným zákonom zabezpečení veriteľ prihlásil (pozri § 28 ods. 2 v spojení s § 29 ods. 2), zákon takéhoto veriteľa v konkurze považuje (ide o právnu fikciu) za zabezpečenieho veriteľa so záložným právom k predmetu zabezpečovacieho prevodu práva. Pre poradie tohto zabezpečovacieho práva je rozhodujúci čas prevodu práva na zabezpečenieho veriteľa. Táto úprava sa vzťahuje rovnako aj na zabezpečovacie práva s podobným obsahom a účinkami ako je obsah a účinky zabezpečovacieho prevodu práva. Pôjde predovšetkým o právne inštitúty cudzích právnych poriadkov.

Po vyhlásení konkurzu neprichádza do úvahy individuálne uspokojenie veriteľa výkonom zabezpečovacieho práva vzťahujúceho sa na majetok podliehajúci konkurzu. Preto je vyhlásený výkon záložného práva záložným veriteľom podľa § 151j a nasl. OZ, výkon zabezpečovacieho prevodu práva podľa § 553c a nasl. OZ a pod. Predmetné zabezpečovacie práva sa môžu vykonať len spôsobom určeným v ZKR, t. j. primárne prihlásením pohľadávky ako zabezpečenej a výkonom procesných práv zabezpečenieho veriteľa.

9. Dobrovoľné dražby

V ZKR bolo potrebné tiež osobitne riešiť otázku nadbudnutia vlastníckeho alebo iného práva príklepom na dobrovoľnej dražbe, ktorý bol udelený pred vyhlásením konkurzu. V zmysle § 27 ods. 1 ZODD, ak uhradil vydražiteľ cenu dosiahnutú vydražením v ustanovenej lehote, prechádza na neho vlastnícke právo alebo iné právo k predmetu dražby ku dňu udelenia príklepu. Ak bol preto pred vyhlásením konkurzu na dobrovoľnej dražbe udelený príklep k predmetu dražby, ktorý podlieha konkurzu, a vydražiteľ dražobníkoví zaplatil cenu dosiahnutú vydražením v stanovenej lehote (i keď po vyhlásení konkurzu), ZKR chráni takéto vydražiteľa pred účinkami vyhlásenia konkurzu. Vlastnícke právo alebo iné právo k predmetu dražby na vydražiteľa prechádza. Výťažok dražby sa potom stáva súčasťou príslušnej podstaty a náklady dražby sú pohľadávkou proti príslušnej podstate. Ak bol navrhovateľom dražby veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok sa vypláti veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky ako keby konkurz vôbec nebol vyhlásený (porovnaj § 51).

10. Prerušenie likvidácie

Ak je konkurz vyhlásený na majetok právnickej osoby v likvidácii, vyhlásením konkurzu sa likvidácia právnickej osoby až do zrušenia konkurzu prerušuje. Oprávnenia likvidátora počas konkurzu sú obmedzené v rozsahu, v akom prešli na správcu. Povinnosťou likvidátora je poskytovať správcovi súčinnosť, za čo má nárok na odmenu. Odmenu určí súd na návrh likvidátora a táto odmena je pohľadávkou proti podstate (§ 44 ods. 6).

11. Pracovnoprávne vzťahy

Vyhlásením konkurzu prechádza na správcu oprávnenie konať za úpadcu nielen vo veciach týkajúcich sa majetku podliehajúceho konkurzu, ale správca vstupuje aj do práv a povinností úpadcu v pracovnoprávných vzťahoch k zamestnancom. Táto skutočnosť má význam obzvlášť pri prevádzkovaní podniku úpadcu správcom počas konkurzu (pozri § 88).

12. Účinky vyhlásenia konkurzu na plán

V prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka alebo preberajúcej osoby skôr ako je reštrukturalizačný plán riadne splnený, sa plán vyhlásením konkurzu stáva *ex lege* neúčinným voči všetkým účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu ešte nie sú splnené (pozri § 160).

13. Hmotnoprávne účinky podľa osobitných zákonov

Vyhlásenie konkurzu má významný dosah na ďalšie trvanie obchodných spoločností a družstiev najmä v prípadoch, ak ich spoločníkom je úpadca s kapitálovou účasťou. Univerzálnosť konkurzného konania totiž vyžaduje konečné riešenie aj týchto majetkových hodnôt úpadcu.

Verejná obchodná spoločnosť sa *ex lege* zrušuje aj z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok niektorého zo spoločníkov alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.¹³⁵ Zostávajúci spoločníci sa môžu zmenou spoločenskej zmluvy dohodnúť, že spoločnosť trvá aj naďalej bez spoločníka, ktorého sa dôvod zániku týka. Takúto dohodu o zmene spoločenskej zmluvy je potrebné urobiť v lehote troch mesiacov od zrušenia spoločnosti, inak toto právo zaniká a spoločnosť vstupuje do likvidácie. Ak bol konkurz na majetok spoločníka, účastí ktorého v spoločnosti zanikla, právoplatným rozhodnutím súdu zrušený z iných dôvodov ako po splnení rozvrhového uznesenia¹³⁶ alebo pre nedostatok majetku, účastí spoločníka v spoločnosti sa obnovuje. Ak spoločnosť už vyplatila vyrovnací podiel, má nárok na jeho vrátenie.

V prípade vyhlásenia konkurzu na majetok komanditistu **komanditnej spoločnosti** alebo zamietnutím návrhu na jeho vyhlásenie pre nedostatok majetku zaniká jeho účasť v spoločnosti a jeho nárok na vyrovnací podiel sa sáva súčasťou konkurznej podstaty. Táto skutočnosť nie je dôvodom zrušenia spoločnosti.¹³⁷

Vyhlásenie konkurzu na majetok spoločníka **spoločnosti s ručením obmedzeným** alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok jeho

majetku má rovnaké účinky ako zrušenie jeho účasti v spoločnosti súdom.¹³⁸ Ak bol neskôr konkurz na majetok tohto spoločníka právoplatným rozhodnutím súdu zrušený z iných dôvodov ako po splnení rozvrhového uznesenia alebo pre nedostatok majetku a spoločnosť doposiaľ nepoužila jeho obchodný podiel podľa § 113 ods. 5 a 6 OBZ, účasť spoločníka v spoločnosti sa obnovuje. Ak spoločnosť už vyplatila vyrovnací podiel, má nárok na jeho vrátenie.

Ak bol na spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá má jedného spoločníka, vyhlásený konkurz, môže táto osoba založiť ďalšiu spoločnosť najskôr po uplynutí jedného roku od vyporiadania záväzkov, ktoré sa viažu na majetok podliehajúci konkurzu podľa právoplatného rozvrhového uznesenia súdu. Ak k úpadku alebo k predĺženiu, ktoré je dôvodom na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, došlo k úmyselným konaniam preukázaným právoplatným rozhodnutím súdu, ten, kto úmyselné konanie spôsobil, môže založiť ďalšiu spoločnosť najskôr po uplynutí desiatich rokov od vyporiadania záväzkov zaniknutej spoločnosti.¹³⁹

Vyhlásenie konkurzu na akcionára **akciovej spoločnosti** alebo zastavenie konkurzu pre nedostatok jeho majetku nemá žiadny vplyv na ďalšie trvanie akciovej spoločnosti.

Členstvo v **družstve** zaniká *inter alia* aj vyhlásením konkurzu na majetok člena alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku člena. Ak bol konkurz na majetok člena, ktorého účasť v družstve zanikla, právoplatným rozhodnutím súdu zrušený z iných dôvodov ako po splnení rozvrhového uznesenia alebo pre nedostatok majetku, účasť člena v družstve sa obnovuje. Ak družstvo už vyplatilo vyrovnací podiel, má nárok na jeho vrátenie.¹⁴⁰

OBZ v súvislosti s konkurzom osobitne rieši aj **účasť tichého spoločníka** na podnikaní podnikateľa. Vyhlásením konkurzu na majetok podnikateľa alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie tohto konkurzu pre nedostatok majetku zaniká účasť tichého spoločníka na podnikaní tohto podnikateľa.¹⁴¹

2.3.2 Procesnoprávne účinky vyhlásenia konkurzu

1. Prerušenie súdnych a iných konaní

Jedným z prejavov zásady univerzality je aj prerušenie súdnych a iných konaní (napr. katastrálne konanie), ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patríaceho úpadcovi. K prerušeniu dochádza *ex lege*, bez potreby osobitného rozhodnutia o prerušení konania. Záonné lehoty ani lehoty určené súdom alebo iným orgánom počas prerušenia konania neplynú (napr. lehota na podanie oprav-ného prostriedku). V prípade, že v konaní vstúpujú na strane úpadcu iní účastníci, konanie sa preruší aj vo vzťahu k nim len ak ide o nerozlučné spoločenstvo (pozri § 91 ods. 2 OSP) alebo o vedľajšie účastičstvo (pozri § 93 OSP). Pri samostatnom procesnom spoločenstve konanie voči ostatným účastníkmi naďalej pokračuje.

135 § 88 ods. 1 písm. e) OBZ. I keď to OBZ výslovné neuvádza, rovnaké právne následky nastanú aj

v prípade, ak súd zastaví konkurzné konanie pre nedostatok majetku.

136 Rovnako po zrušení konkurzu po splnení konečného rozvrhu výťažku.

137 Pozri § 102 ods. 1 a 2 OBZ.

138 § 148 ods. 2 OBZ.

139 § 105a OBZ.

140 Pozri § 231 a 232 OBZ.

141 § 679 ods. 1 písm. e) OBZ.

Z dôvodu verejných a iných záujmov ZKR vymedzuje okruh konaní, ktoré sa vyhlásením konkurzu **neprerušujú**. Ide o:

- daňové konanie,
- colné konanie,
- konanie o výživnom pre maloleté deti,
- tresné konanie [v trestnom (adheznom) konaní však nemožno rozhodnúť o náhrade škody].

Vo vyššie uvedených neprerušovaných konaniach však lehota pre správcu na podanie opravného prostriedku neuplynie skôr ako 30 dní od konania prvej schôdze vertiteľov.

Z diktie § 47 ods. 1 možno vyvodíť, že sa neprerušujú ani konania, ktoré sa sice týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, ale ide o majetok, ktorý nepatrí úpadcovi. Pôjde napríklad o majetok zabezpečujúci úpadcove záväzky [§ 67 ods. 1 písm. c) ZKR].

Pokračovanie v prerušených konaniach je možné len na návrh správcu. Správca sa v takom prípade podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu, tzn. účastníkom konania už nie je úpadca, ale správca.

2. Začatie nových súdnych a iných konaní

Súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patria-ceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len:

- na návrh správcu,
- návrhom podaným voči správcovi v súlade so ZKR,¹⁴²
- z podnetu orgánu príslušného na konanie.

Účastníkom konania namiesto úpadcu je správca. Správca v konaní vystupuje vo vlastnom mene a jemu svedčí aktívna i pasívna procesná legitimácia napriek tomu, že vecná legitimácia zostáva úpadcovi zachovaná.

Súdne a iné konania, ktoré sa netýkajú tohto majetku, možno viesť voči úpadcovi alebo úpadcom bez obmedzení. Pôjde typicky o konania o osobnostných právach (napr. konanie o rozvod, konanie o výchove maloletých detí a pod.) alebo o majetku, ktorý nepodlieha konkurzu (k tomu pozri § 72).

3. Zastavenie vykonávacích konaní

Z dôvodu obmedzenia možnosti individuálneho uspokojovania vertiteľov úpadcu nie je možné počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na majetok podliehajúci konkurzu. Tento zákaz sa vzťahuje nielen na konanie podľa šiestej časti OSP a podľa Exekučného poriadku, ale aj na daňové exekučné konanie (§ 88 a nasl. DP) a colné exekučné konanie (§ 61 CP).

Konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania, ktoré začali pred vyhlá-sením konkurzu, sa vyhlásením konkurzu *ex lege* zastavujú (tieto konania sú už *ex lege* prerušené odo dňa začatia konania [pozri § 14 ods. 5 písm. b]).

Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k spe-ňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený

¹⁴² Napríklad žaloba o určenie popretej pohľadávky § 32 ods. 9, žaloba o vylúčenie majetku zo súpisu podľa § 78 a pod.

oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trov konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate. Ak je oprávneným vertiteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok exekútor alebo iný vymáhajúci orgán vypláť vertiteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky ako keby konkurz nebol vyhlásený.

Zákon osobitne rieši prípad, ak bol pri exekúcii predajom nehnuteľnosti udelený príklep pred vyhlásením konkurzu, pričom udelenie príklepu podlieha schváleniu súdom (pozri § 148 EP), ku ktorému však do vyhlásenia konkurzu nedošlo. V ta-kom prípade súd pokračuje v konaní a rozhodne o príklepe na návrh správcu ale-bo vydražiteľa. Ak súd udelenie príklepu schválil, stáva sa vydražiteľ vlastníkom nehnuteľnosti ku dňu udelenia príklepu. Najvyššie podanie vydražiteľa a ďalšie prípadné plnenia, ktoré tvoria podstatu z dražby nehnuteľnosti (pozri § 156 EP) sa vydajú správcovi.

Ak súd príklep neschválil (neschválil ho vždy, ak najneskôr ku dňu schválenia príklepu vydražiteľ nezaplatil najvyššie podanie), vydražiteľ je povinný vrátiť nehnuteľnosť úpadcovi, vydať mu úžitky z dražby nehnuteľnosti a nahradiť škodu, ktorú spôsobil pri hospodárení s nehnuteľnosťou. Tento majetok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty. Súčasťou podstaty sú aj sumy, ktoré sa rovnajú záväzkom vydražiteľa, ktorý nezaplatil najvyššie podanie. Vydražiteľovi sa vráti suma rov-najúca sa najvyššiemu zaplatenému podaniu a úrokom z neho.

hnotoprávne	účinky vyhlásenia konkurzu	procesnoprávne
<ol style="list-style-type: none"> 1. prechod oprávnenia nakladať s majetkom úpadcu (§ 44) 2. možnosť vypovedania alebo odstúpenia od zmluvy (§ 45) 3. splatnosť záväzkov (§ 46) 4. zánik jednotlivých právnych úkonov (§ 52) 5. obmedzenie započítania pohľadávok (§ 54) 6. vplyv na postúpenie pohľadávok (§ 55) 7. zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 53) 8. vplyv na zabezpečovacie práva (§ 50) 9. vplyv na dobrovoľné dražby (§ 51) 10. prerušenie likvidácie (§ 44 ods. 6) 11. vplyv na pracovnoprávne vzťahy (§ 56) 12. vplyv na reštrukturalizačný plán (§ 160) 13. účinky podľa osobitných zákonov 	<ol style="list-style-type: none"> 1. prerušenie súdnych a iných konaní (§ 47) 2. osobitne podmienky začatia nových súdnych a iných konaní (§ 47 ods. 4) 3. zastavenie vykonávacích konaní (§ 48 a 49) 	

2.3.3 Uplatňovanie pohľadávok v konkurze

Konkurz predstavuje ultimatívne usporiadanie majetkových pomerov úpadcu speňažením jeho majetku (prípadne i iného majetku) a uspokojením vertiteľov. Na to, aby mohol byť vertiteľ zo speňaženia tohto majetku uspokojovaný, musí svoje nároky uplatniť spôsobom ustanoveným zákonom. Základným diferenciálnym kritériom pohľadávok určujúcim spôsob ich uplatnenia je ich definíčne vyme-dzenie zákonom.

predpoklady, aby bola reštrukturalizácia povolená, súd v rovnakej lehote uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie.

- **Povolení reštrukturalizácie** alebo zastavení reštrukturalizačného konania rozhoduje súd formou uznesenia. V **uznesení o povolení reštrukturalizácie** súd:
 - ustanoví správcu; do funkcie správcu súd ustanoví toho, kto vypracoval posudok,
 - vyzve veriteľov, aby v zákonnej lehote prihlásili pohľadávky,
 - určí rozsah právnych úkonov dlžníka, ktoré majú počas reštrukturalizácie poľehať súhlasu správcu,

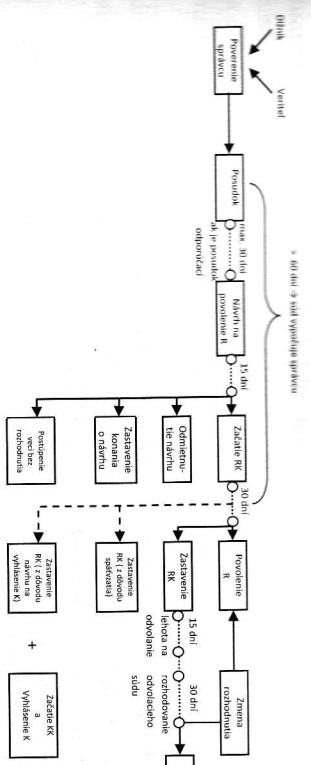
► poučí veriteľov o spôsobe prihlasovania pohľadávok, následkoch nedodržania lehoty na prihlasovanie pohľadávok a následkoch nesprávneho prihlásenia pohľadávok.

Uznesenie o povolení reštrukturalizácie súd bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku a doručí účastníkom reštrukturalizačného konania, ustanovenému správcovi, príslušnému registrovému súdu, príslušnému daňovému orgánu a colnému riaditeľstvu. Proti uzneseniu o povolení reštrukturalizácie nie je prípustné odvolanie.

Uznesenie o zastavení reštrukturalizačného konania súd bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku. Proti uzneseniu je oprávnený podať odvolanie každý účastník reštrukturalizačného konania. Ak odvolací súd zistí, že súd prvého stupňa rozhodol o zastavení reštrukturalizačného konania nesprávne, rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení tak, že povolí reštrukturalizáciu. Inak rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí. Odvolací súd rozhodne o odvolaní najneskôr do 30 dní od predloženia veci.

ZKR upravuje tiež **osobitné prípady skončenia reštrukturalizačného konania** pred povolením reštrukturalizácie:

- späťvzatie návrhu** – navrhovateľ (dlžník alebo veriteľ) môže vziať svoj návrh na povolenie reštrukturalizácie späť až do vydania uznesenia o povolení reštrukturalizácie. Po začatí reštrukturalizačného konania je na späťvzatie návrhu na povolenie reštrukturalizácie potrebný súhlas všetkých účastníkov reštrukturalizačného konania; ak je návrh na povolenie reštrukturalizácie vzatý späť po začatí reštrukturalizačného konania, súd reštrukturalizačné konanie bezodkladne uznesením zastaví;
- návrh dlžníka na vyhlásenie konkurzu** – dlžník môže počas reštrukturalizačného konania až do vydania uznesenia o povolení reštrukturalizácie požiadať súd, aby vyhlásil konkurz. V takom prípade súd jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie, začne konkurzné konanie a vyhlási na majetok dlžníka konkurz. V uznesení súd ustanoví správcu postupom podľa § 40 ods. 1. Uznesenie súd bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením uznesenia zanikajú účinky začatia reštrukturalizačného konania. Uznesenie súd doručí účastníkom reštrukturalizačného konania a správcovi, ktorého v uznesení ustanovil. Ak už prebieha iné konkurzné konanie, súd toto prebiehajúce konkurzné konanie uznesením zastaví.

Obr. 2.9: Postup súdu do povolenia reštrukturalizácie

2.6 Reštrukturalizácia

Povolením reštrukturalizácie sa začína reštrukturalizácia. Reštrukturalizácia sa považuje za povolenú zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku.

2.6.1 Účinky reštrukturalizácie

Po povolení reštrukturalizácie sa k účinkom začatia reštrukturalizačného konania pripájajú ďalšie účinky, resp. dôvodné účinky začatia konania sa modifikujú:

- reštrukturalizácia bráni tomu, aby sa na toho istého dlžníka začalo alebo prebiehalo konkurzné konanie**; ak počas reštrukturalizácie súd obdrží návrh na vyhlásenie konkurzu, súd návrh na vyhlásenie konkurzu uznesením odmieta;¹⁶⁵
- konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania prerušené podľa § 114 ods. 1 písm. b) sa ex lege zastavujú**; ak v týchto konaniach už došlo k speňaženiu majetku, ale výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok po odpočítaní trov konania sa vráti dlžníkovi;
- súdne a rozhodcovské konania o pohľadávkach, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou, sa povolením reštrukturalizácie prerušujú**; tieto nároky možno uplatniť voči dlžníkovi len spôsobom podľa § 120 ods. 1 a § 124 ods. 4.

2.6.2 Uplatňovanie pohľadávok v reštrukturalizácii

Podobne ako v konkurzom konaní aj v reštrukturalizačnom konaní zákon rozlišuje medzi viacerými skupinami pohľadávok, ktoré z hľadiska ich uplatňovania a následného uspokojovania zdieľajú odlišné právne osudy. Rozlišujeme tieto kategórie pohľadávok:

- prednostné pohľadávky,
- pohľadávky vylúčené z uspokojovania,
- ostatné pohľadávky.

¹⁶⁵ Tento účinnok povolenia reštrukturalizácie nebráni súdu, aby vyhlásil na majetok dlžníka konkurz v prípadoch, s ktorými ZKR v reštrukturalizácii výslovne počítá (pozri napr. § 131).

► urobené dlžníkom po povolení reštrukturalizácie bez súhlasu správca, i keď podľa rozhodnutia súdu podliehali jeho súhlasu; takýmto právnym úkonom možno v konkurze odporovať, ak bol na majetok dlžníka počas reštrukturalizácie alebo do jedného roka od skončenia reštrukturalizácie vyhlásený konkurz (porov. § 130 ods. 4).

► urobené dlžníkom alebo preberajúcou osobou počas trvania dozornej správy bez súhlasu dozorného správca, i keď podľa záväznej časti plánu podliehali jeho súhlasu; takýmto právnym úkonom možno v konkurze odporovať, ak pred úprným splnením plánu bol na majetok osoby podliehajúcej dozornej správe vyhlásený konkurz (porov. § 163 ods. 3).

Rozhodnutie súdu o určení neúčinnosti právneho úkonu je účinné voči všetkým účastníkom konkurzného konania. Nároky z neúčinného právneho úkonu môže v prospech podstaty uplatniť správca alebo veriteľ, ktorý odporoval právnemu úkonu.

Následky neúčinných právnych úkonov sa rôznia podľa obsahu, predmetu a subjektu plnenia v neúčinných právnych úkonoch:

- ak ide o neúčinný právny úkon týkajúci sa veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty prevedenej z majetku dlžníka, sú tí, voči ktorým sa právo odporovať právnemu úkonu uplatnilo, povinní spoločne a nerozdielne poskytnúť do dotknutej podstaty peňažnú náhradu za túto vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu; ak sa však u niektorého z nich táto vec, právo alebo iná majetková hodnota nachádza, možno sa od nich namiesto peňažnej náhrady domáhať vydania tejto veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty,
- ak ide o neúčinný právny úkon, ktorým dlžník splnil svoj peňažný záväzok, veriteľ je povinný vrátiť plnenie dlžníka do dotknutej podstaty; ak veriteľ plnenie vráti, pohľadávka zaniknutá splnením sa obnoví v pôvodnom rozsahu; nárok na uspokojenie obnovennej pohľadávky možno v konkurze uplatniť ako pohľadávku proti dotknutej podstate, avšak len v rozsahu, v akom by obnovená pohľadávka bola uspokojená, ak by sa uplatnila prihláškou,
- ak ide o neúčinný právny úkon iný ako v písm. a) alebo b), možno sa domáhať, aby povinná osoba niečo dala, konala, niečoho sa zdržala alebo aby niečo trpela tak, aby sa majetok podliehajúci konkurzu dostal do stavu, v akom by bol, ak by sa neúčinný právny úkon neurobil,
- ten, kto v dôsledku neúčinného právneho úkonu plnil do podstaty, môže požadovať vrátenie vzájomného plnenia od svojho predchodcu; predchodca, ktorý má povinnosť vrátiť vzájomné plnenie svojmu nástupcovi, má právo požadovať vrátenie vzájomného plnenia od svojho predchodcu; ak je predchodcom úpadca, právo požadovať vrátenie vzájomného plnenia možno uplatniť ako pohľadávku proti dotknutej podstate, avšak len v primeranom rozsahu, v ktorom sa plnenie do podstaty vrátilo,
- ak sa v dôsledku plnenia pre neúčinný právny úkon do podstaty podstaty obohatila, ten, na úkor koho sa podstatá obohatila, má právo na vydanie obohatenia z podstaty; nárok z obohatenia podstaty si možno uplatniť ako pohľadávku proti dotknutej podstate.

f) ak sa plní do podstaty v dôsledku neúčinného právneho úkonu majetok zaťažený právom k cudzej veci, ktoré bolo na majetku zriadené po tom, čo bol majetok prevedený z majetku dlžníka, je ten, kto právo k cudzej veci zriadil, povinný poskytnúť do príslušnej podstaty náhradu škody, ktorá tým na majetku vznikla.

Príklad:

V auguste 2009 sa dlžník – spoločnosť s ručením obmedzeným – dostala do úpadku z dôvodu platobnej neschopnosti. Konkurzné konanie začalo v októbri 2012 a konkurz bol vyhlásený v decembri 2012. V období od roku 2009 dlžník vykonal nasledujúce právne úkony:

- v marci 2009 dlžník odpustil dlh svojmu poddlžníkovi – konateľovi,
- v júli 2010 odpredal dlžník svoju nehnuteľnosť synovi konateľa, a to za tretinovú cenu oproti trhovej cene,
- v auguste 2011 zriadil dlžník záložné právo ku všetkým svojim hnuteľným veciam, a to na zabezpečenie svojich záväzkov, ktoré mu vznikli v roku 2010 voči jednému z dodávateľov dlžníka,
- v januári 2012 pristúpil dlžník k dlhu inej obchodnej spoločnosti.

Právny úkon č. 1 bol vykonaný voči spriaznenej osobe dlžníka, a to pred viac ako tromi rokmi pred začatím konkurzného konania, preto takémuto právnemu úkonu nemožno s úspechom odporovať (a to aj keby bol vykonaný počas úpadku dlžníka alebo úpadku dlžníka spôsobil). Právny úkon č. 2 je právnym úkonom bez primeraného protiplnenia. Keďže tento úkon bol vykonaný v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom a do začatia konkurzného konania neuplynula ešte lehota troch rokov, možno mu účinne odporovať. Právny úkon č. 3 by mohol byť považovaný za zvyhodňujúci právny úkon. Keďže však bol uzavretý s osobou, ktorá nie je spriaznená s dlžníkom, a to pred viac ako jedným rokom pred začatím konkurzného konania, nemožno mu s úspechom odporovať. Právny úkon č. 4 je možné považovať za ukradajúci právny úkon. V konaní o určení neúčinnosti tohto právneho úkonu bude musieť správca preukázať úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj skutočnosť, že tento úmysel bol alebo musel byť druhej strane známy.

2.4 Reštrukturalizačné konanie

Reštrukturalizačné konanie predstavuje osobitný, relatívne samostatný druh civilného procesu, účelom ktorého je riešenie úpadku alebo hroziaceho úpadku postúpnym uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne. Reštrukturalizácia má sanaciu a v zásade nie likvidačnú povahu dlžníka, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť, ak v procese reštrukturalizácie možno odôvodnene predpokladať zachovanie aspoň podstatnej časti prevádzky jeho podniku. Reštrukturalizácia má zmysel vtedy, ak jej realizácia dokáže generovať väčší rozsah uspokojenia veriteľov dlžníka ako v prípade vyhlásenia konkurzu.

Zákonnými (kumulatívnymi) predpokladmi povolenia reštrukturalizácie sú:

- dlžník vykonáva podnikateľskú činnosť,
- dlžníkovi hrozí úpadok alebo už je v úpadku,
- možno odôvodnene predpokladať zachovanie aspoň podstatnej časti prevádzky podniku dlžníka a
- v prípade povolenia reštrukturalizácie možno odôvodnene predpokladať väčší rozsah uspokojenia veriteľov dlžníka ako v prípade vyhlásenia konkurzu.